

اصول مدیریت بحران در حوادث غیر مترقبه و بلایای طبیعی

یونس گرکز دانشجوی کارشناسی رشته مهندسی عمران دانشگاه آزاد اسلامی زنجان¹

محمد گرکز دانشجوی کارشناسی رشته میکروبیولوژی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان

محمد رضا عطرچیان دکتری عمران استادیار دانشکده مهندسی عمران دانشگاه آزاد اسلامی زنجان

چکیده

برای پیگیری از وقوع و یا کاهش اثرات بلایای طبیعی علاوه بر مباحث فنی، با مدیریت بحران و برنامه ریزی چگونگی مقابله با بحرانهای ناشی از بلایای طبیعی نیز مواجه هستیم و اگر مشکلات و مسائل احتمالی ناشی از بحران پیش بینی نگردند، هزینه بازسازی و ترمیم صدمات ناشی از بحران بسیار بالا خواهند بود. بحرانهای ناشی از بلایای طبیعی، آثار قابل ملاحظه ای بر جامعه خواهند داشت بنابراین شیوه های صحیح مدیریت بحرانهای طبیعی می تواند در راه جلوگیری از وقوع حوادث محیطی بسیار موثر واقع شود پس در دسترس بودن برنامه های اجرای مناسب در واقع بحرانی از یک سو باعث تقویت بنیه و اساس جامعه در تمامی زمینه ها شده و از سوی دیگر، میزان خسارات مالی و تلفات انسانی و از هم گسیختگی اجتماعی و اقتصادی و زیست محیطی را به شدت کاهش می دهد.

واژه های کلیدی: مدیریت بحران، الگوی برنامه ریزی و اقدامات مورد نیاز در مراحل مختلف بحران

یکی از مهمترین عواملی که در افزایش و یا کاهش میزان خسارات و تعداد تلفات انسانی در هنگام بروز بلایای طبیعی موثر است، وجود یا عدم وجود سیستم مدیریت بحران کارا می باشد و با توجه به ویژگیهای خاص حوادث و بلایای طبیعی، مدیریت بحرانهای ناشی از بلایای طبیعی به دلایل مختلف از پیچیدگی و گستردگی فراوانی برخوردار بوده و اتخاذ تدابیر ویژه ای را ایجاب می کند. تعداد تلفات ناشی از بلایای طبیعی در جهان در فاصله سالهای 1965 و 1992 بالغ بر 3 میلیون و 610 هزار نفر بوده است که از این تعداد 88% آن مربوط به کشورهایی بوده که فاقد سیستم مدیریت بحران بوده و یا سیستم مدیریت بحران موجود از آمادگی و انعطاف پذیری لازم برخوردار نبوده است، همچنین سازمان صلیب سرخ سوئد میانگین تعداد تلفات انسانی ناشی از بلایای طبیعی برای ملل ثروتمند را 500 نفر و برای ملل فقیر 3000 نفر برآورد نموده است. بنابراین در مناطقی که همواره و بالقوه در معرض خطر وقوع بلایای طبیعی قرار دارند، ضرورت دارد برنامه ریزی های لازم جهت پیشگیری و مقابله با بلایا در استراتژی های کلان آن منطقه لحاظ شود و هدف اصلی در این برنامه ریزی ها، پیش بینی، پیشگیری، حفظ آمادگی و مقابله با بحران، جبران خسارات، استفاده از فرصت ها و سرانجام، بازگشت به وضعیت عادی با صرف کمترین هزینه و کوتاهترین زمان بر اساس اولویت های تعیین شده می باشد.

¹) E_mail : y.garkaz@yahoo.com